

Usmernenie k fázovaniu projektov

Operačného programu Kvalita životného
prostredia (Prioritná os 1, Prioritná os 2
a Špecifický cieľ 3.1.2)

a

Programu Slovensko

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia
a sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko

verzia 2.0, 15. marca 2023

Obsah

1. Úvod	2
1.1 Zoznam použitých skratiek	4
1.2 Legislatívny rámec	5
2. Podmienky pre fážovanie projektov	6
2.1 Podmienky fážovania projektov v rámci OP KŽP	8
2.2 Podmienky fážovania projektov v rámci PSK	8
3. Proces fážovania projektov	10
3.1 Proces fážovania projektov, ktoré neboli v ŽoNFP rozdelené na fázy	10
3.2 Proces fážovania projektov, ktoré sa delia na fázy v rámci predkladanej ŽoNFP	13
3.3 Ukončovanie prvej fázy projektu v PO 2014 - 2020	15
3.4 Príprava a realizácia druhej fázy projektu	15
4. Monitorovanie fážovaných projektov	16
5. Prílohy	17

1. Úvod

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako RO pre OP KŽP v PO 2014 – 2020 a SO pre PSK v PO 2021 – 2027 vydáva Usmernenie k fázovaniu projektov Operačného programu Kvalita životného prostredia a Programu Slovensko (ďalej len „usmernenie“) s cieľom stanoviť postup pri fázovaní projektov pre OP KŽP, ktoré budú realizované v dvoch PO:

- v PO 2014 – 2020 realizácia prvej fázy projektu v rámci OP KŽP,
- v PO 2021 – 2027 realizácia druhej fázy projektu v rámci PSK.

Potreba fázovania projektov vyplýva zo súčasných mimoriadnych udalostí, ktoré negatívnym spôsobom ovplyvňujú realizáciu projektov v rámci OP KŽP. Súčasné obdobie je zasiahnuté dôsledkami pandémie COVID- 19, ako aj ruskou vojenskou agresiou na Ukrajinu, čo má za následok zhoršenú dostupnosť niektorých tovarov a materiálov na trhu, ako aj negatívny cenový vývoj na trhoch s niektorými komoditami.

Usmernenie obsahuje prehľad o základných podmienkach fázovania projektov a definuje procesy fázovania pre projekty, ktoré neboli v ŽoNFP rozdelené na dve fázy a pre projekty, ktoré sa delia na fázy už v rámci predkladanej ŽoNFP.

V rámci fázovania projektov, ktoré neboli v ŽoNFP rozdelené na dve fázy sa usmernenie vzťahuje na všetky projekty¹ predložené v rámci **1. výzvy** zameranej na kanalizácie, ČOV a vodovody (OPKŽP-PO1-SC121/122- 2015); **5. výzvy** zameranej na sanáciu environmentálnych záťaží (OPKŽP-PO1-SC142-2015-5); **8. výzvy** zameranej na monitorovanie a hodnotenie vôd (OPKŽP-PO1-SC123-2015-8); **21. výzvy** zameranej na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok (OPKŽP-PO2-SC211- 2017-21); **37. výzvy** zameranej na prevenciu, prieskum, monitoring a sanáciu havarijných zosuvov (OPKŽP-PO3-SC312-2017-37); **43. výzvy** zameranej na výstavbu stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd (OPKŽP-PO1-SC121-2018-43); **44. výzvy** zameranej na aktualizáciu máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a aktualizáciu plánov manažmentu povodňových rizík (OPKŽP-PO2-SC211-2018-44); **47. výzvy** zameranej na intenzifikáciu a modernizáciu existujúcich úpravni povrchových vôd za účelom zabezpečenia bezpečnej pitnej vody (OPKŽP-PO1-SC122-2018-47) a **69. výzvy** zameranej na budovanie verejných kanalizácií, čistiarní odpadových vôd a súbežnú výstavbu verejných vodovodov (OPKŽP-PO1-SC121/122-2021-69), ktorých realizáciu nie je možné po vecnej a finančnej stránke ukončiť v PO 2014 – 2020, pričom projekty spĺňajú podmienky pre fázovanie projektov a môžu byť ukončené v PO 2021 - 2027.

Usmernenie sa zároveň vzťahuje na projekty, ktoré umožňujú fázovanie projektov už pri predkladaní ŽoNFP a to priamo v dokumentácii výzvy, pričom v rámci predloženej ŽoNFP žiadateľ zdôvodní, že realizáciu týchto projektov nie je možné po vecnej a finančnej stránke ukončiť v PO 2014 – 2020 a projekty spĺňajú podmienky pre fázovanie projektov a môžu byť ukončené v PO 2021 - 2027. Usmernenie nadväzuje na Príručku pre žiadateľa, Príručku pre prijímateľa a ďalšiu riadiacu dokumentáciu Operačného programu Kvalita životného prostredia v aktuálnom znení.

Usmernenie sa nevzťahuje na fázovanie tzv. veľkých projektov².

Postupy stanovené v usmernení sú záväzné pre žiadateľov a prijímateľov OP KŽP pri fázovaní projektov.

¹ Vrátane projektov realizovaných formou partnerstva.

² V zmysle čl. 100 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 v platnom znení.

Usmernenie, ako aj každá jeho aktualizácia, nadobúda platnosť dňom jeho schválenia a účinnosť dňom jeho zverejnenia na webovom sídle www.op-kzp.sk

1.1 Zoznam použitých skratiek

EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
EŠIF	európske štrukturálne a investičné fondy (2014 - 2020)
FA	finančná analýza projektu
fondy EÚ	fondy Európskej únie (2021 - 2027)
ITMS2014+	IT monitorovací systém pre programové obdobie 2014 - 2020
NFP	nenávratný finančný príspevok
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia (2014 - 2020)
PO	programové obdobie
prijímateľ	prijímateľ nenávratného finančného príspevku
PSK	Program Slovensko (2021 - 2027)
RO pre OP KŽP	riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia
SO	sprostredkovateľský orgán
SR	Slovenská republika
VO	verejné obstarávanie/obstarávanie
výzva	výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP (pre účely tohto usmernenia sa výzvou rozumie aj vyzvanie na predloženie národného projektu v zmysle § 26 ods. 3 zákona o príspevku z EŠIF a vyzvanie na predloženie projektu technickej pomoci v zmysle § 28 ods. 1 zákona o príspevku z EŠIF)
zákon o príspevku z EŠIF	Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ŽoNFP	žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
ŽoZZ	žiadosť o zmenu Zmluvy o poskytnutí NFP

1.2 Legislatívny rámec

Právne predpisy, smernice a usmernenia EÚ

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 v platnom znení (ďalej len „všeobecné nariadenie“);
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde v platnom znení (ďalej len „nariadenie o EFRR a KF“);
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku v platnom znení (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“);
- Usmernenie k ukončeniu operačných programov prijatých na účely využívania pomoci z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu a programov cezhraničnej spolupráce v rámci nástroja predvstupovej pomoci (IPA II)(2014 – 2020) zo 14.12.2022 (ďalej len „Usmernenie EK k ukončovaniu 2014 – 2020“).

Právne predpisy, usmernenia a smernice SR

- Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Usmernenie k ukončeniu programov financovaných zo ŠF, KF a ENRF na programové obdobie 2014-2020– 2/2021 U v aktuálnom znení.

2. Podmienky pre fážovanie projektov

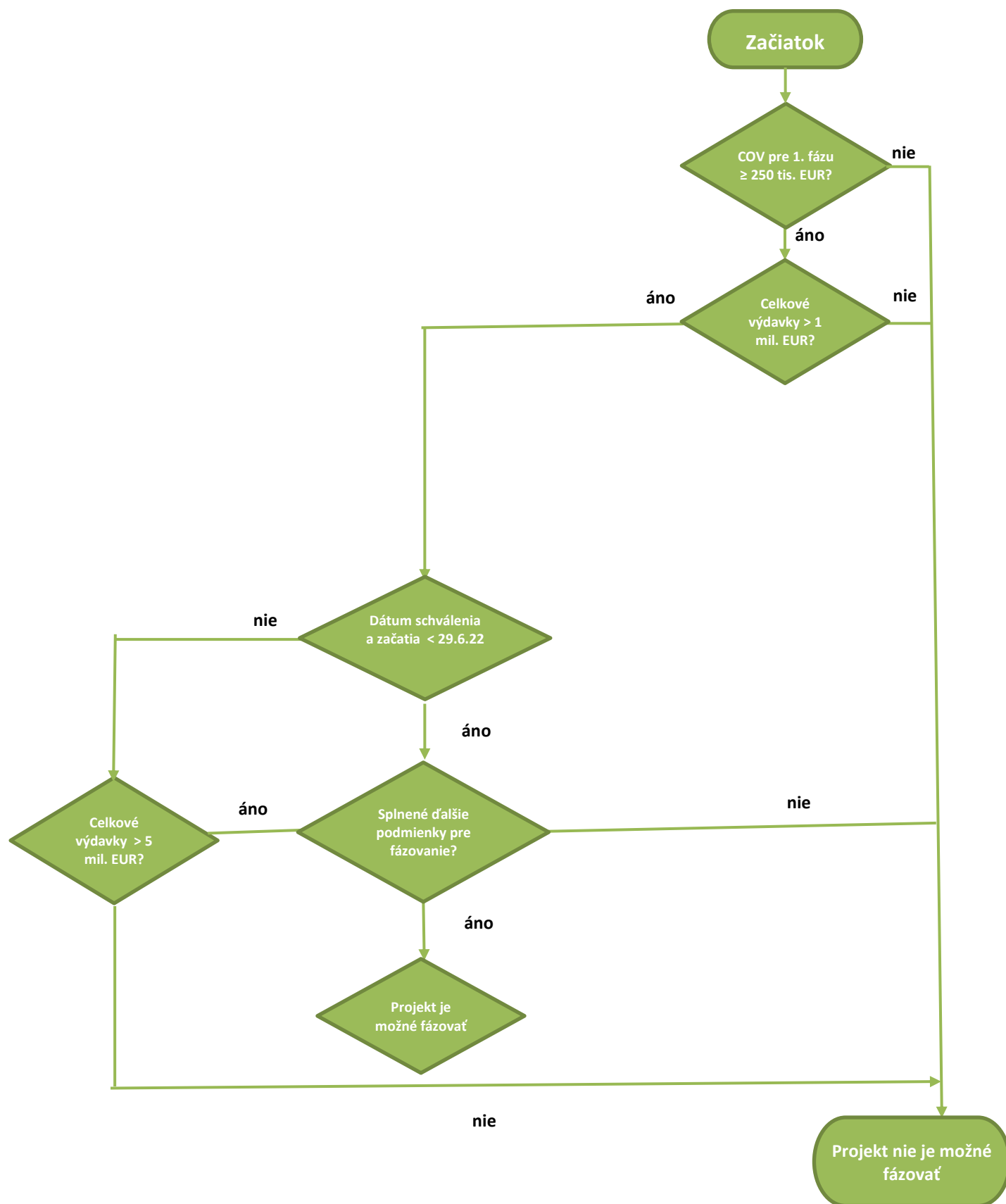
1. Princíp fážovania projektov je možné uplatniť na projekt s celkovými výdavkami (za obe fázy) vyššími ako 1 mil. EUR, a to ak sú splnené nasledovné podmienky:
 - projekt bol schválený a začal svoju realizáciu³ pred termínom 29. jún 2022 a zároveň
 - projekt je možné rozdeliť na dve implementačné fázy.
2. Rovnako je možné uplatniť princíp fážovania na projekt s celkovými výdavkami (za obe fázy) vyššími ako 5 mil. EUR, ak bol takýto projekt schválený alebo začal svoju realizáciu po termíne 29. jún 2022 a zároveň je možné takýto projekt rozdeliť na dve implementačné fázy.
3. Na fážovanie projektov musia byť splnené tieto podmienky:
 - a) celkové oprávnené výdavky pre prvú fázu projektu sú minimálne vo výške 250 000 EUR,
 - b) celkové výdavky projektu⁴ sú vyššie ako 5 mil. EUR, resp. sú vyššie ako 1 mil. EUR v prípade schválených a začatých projektov pred termínom 29. jún 2022,
 - c) projekt pozostáva z dvoch jasne identifikovateľných fáz pokiaľ ide o jeho materiálne/vecné a finančné ciele; fyzický rozsah každej fázy a jej príslušné finančné prostriedky musia byť riadne popísané; finančné prostriedky každej fázy sa musia stanoviť odkazom na fyzické prvky každej fázy⁵, aby sa zabránilo tomu, že ten istý výdavok sa bude vykazovať dvakrát,
 - d) druhá fáza projektu je oprávnená na financovanie z fondov EÚ v PO 2021 - 2027,
 - e) projekt nebol schválený na financovanie v PO 2007 – 2013 (ak bol projekt fážovaný z programového obdobia 2007 – 2013, musí byť jeho realizácia ukončená v rámci programového obdobia 2014 – 2020 a nie je možné ho ďalej fážovať v rámci PO 2021 – 2027).
4. Rozhodovací proces zobrazuje nasledovný diagram:

Schéma 1 Rozhodovací proces pre fážovanie projektov

³ Za schválenie projektu sa považuje vydanie rozhodnutia o schválení žiadosti o poskytnutie NFP a za začatie realizácie projektu sa považuje začatie realizácie hlavných aktivít Projektu definované v čl. 1, ods. 3 Prílohy č. 1 Zmluvy o poskytnutí NFP.

⁴ Celkové výdavky projektu zahŕňajú aj výdavky, o ktoré bola znížená výška celkových oprávnených výdavkov v dôsledku vytvorenia čistého príjmu projektu na základe výpočtu finančnej medzery prostredníctvom finančnej analýzy projektu a/alebo výdavky, o ktoré bola znížená výška celkových oprávnených výdavkov v dôsledku výpočtu kontrafaktuálneho scenára a/alebo výdavky, o ktoré bola znížená výška celkových oprávnených výdavkov v dôsledku stanovenia finančnej opravy a pod.

⁵ Vecné zadefinovanie výdavkov (napr. množstvo použitých stavebných materiálov, objem zrealizovaných prác) realizovaných v rámci každej fázy.

2.1 Podmienky fázovania projektov v rámci OP KŽP

1. Fázovanie projektov môže byť realizované pri projektoch, ktoré neboli v ŽoNFP rozdelené na fázy a pri projektoch, ktoré sú už v ŽoNFP rozdelené na fázy.
2. Fázovanie projektov v rámci predkladanej ŽoNFP je možné len za predpokladu, že je uvedená skutočnosť zapracovaná priamo v dokumentácii výzvy (Formulár ŽoNFP, Príručka pre žiadateľa).
3. Predloženie ŽoNFP, ktorá už v čase jej predloženia počítala s fázovaním projektu na prvú a druhú fázu, podlieha schváleniu RO pre OP KŽP v rámci schvaľovacieho procesu. Žiadateľ je povinný v predkladanej ŽoNFP riadne zdôvodniť, prečo je ŽoNFP rozdelená na dve fázy (napr. zdôvodnenie, prečo žiadateľ nie je schopný po vecnej a finančnej stránke ukončiť projekt v PO 2014 – 2020). Zároveň žiadateľ v ŽoNFP uvedie všetky relevantné informácie pre projekt ako celok (prvá aj druhá fáza projektu) v zmysle pokynov uvedených v dokumentácii výzvy.
4. ŽoZZ - rozdelenie projektu na fázy musí byť opodstatnená a riadne zdôvodnená (napr. vzhľadom na predĺženie procesu VO, opakovanie procesu VO, nedostatočnú súčinnosť zo strany zhotoviteľa/dodávateľa pre realizácii zákazky súvisiacej s projektom, z dôvodu nepredvídateľnej udalosti, následky pandémie COVID-19, zvýšenie cien materiálových zdrojov, nedostupnosť materiálových zdrojov a pod.). ŽoZZ - rozdelenie projektu na fázy podlieha schváleniu RO pre OP KŽP, resp. SO pre OP KŽP. O zmenu Zmluvy o poskytnutí NFP môže prijímateľ požiadať do **30.09.2023**⁶ spôsobom uvedeným v podkapitole 3.1 tohto usmernenia.
5. Žiadateľ predkladá ŽoNFP pre druhú fázu projektu na základe výzvy určenej pre fázované projekty, ktorá bude značne zjednodušená oproti výzvam pre dopytovo-orientované projekty. ŽoNFP bude podliehať konaniu o ŽoNFP v súlade so zákonom č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom kritéria pre výber projektov budú pre fázované projekty vypracované osobitne a budú zohľadňovať špecifiká týchto projektov. Alokácia výzvy určená pre fázované projekty bude v PO 2021 – 2027 zohľadňovať potreby všetkých projektov realizovaných v rámci OP KŽP ako fázované projekty.
5. Ak prijímateľ nebude schopný dokončiť projekt (ako celok, t. j. jeho prvú a druhú fázu), zabezpečiť jeho funkčnosť a uviesť ho do prevádzky v rámci oprávneného obdobia PSK, ide o podstatné porušenie Zmluvy o poskytnutí NFP a Prijímateľ je povinný vrátiť NFP alebo jeho časť za obe fázy projektu.
6. Pokiaľ každá z fáz projektu predstavuje samostatný, plne oddeliteľný a plne funkčný projekt, nemalo by dôjsť k fázovaniu, ale len k rozdeleniu projektu na dva samostatné projekty.

2.2 Podmienky fázovania projektov v rámci PSK

1. Okrem podmienok uvedených v podkapitole 2.1 tohto usmernenia musí druhá fáza projektu:
 - a) byť v súlade s minimálne jedným špecifickým cieľom PSK,
 - b) byť ukončená a pripravená na použitie na daný účel a/alebo danú funkciu v rámci oprávneného obdobia PSK, t. j. pôvodný celkový cieľ projektu sa musí dosiahnuť v PO 2021 - 2027, t. j. počas druhej fázy projektu.
2. Nezrovnalosti zistené v rámci druhej fázy projektu môžu mať vplyv na prvú fázu projektu a môžu viesť k finančným opravám v rámci oboch fáz projektu.

3. Podmienky fázovania z hľadiska vysporiadania nezrovnalostí a finančných opráv sú tieto:

⁶ V prípadoch hodných hodnotenie osobitného zreteľa môže RO posúdiť aj ŽoZZ - rozdelenie projektu na fázy predloženú po tomto termíne, avšak pri zachovaní princípu nediskriminácie.

- a) vysporiadanie finančných vzťahov sa vykonáva v súlade so zákonom o príspevku z EŠIF; resp. zákonom o príspevkoch z fondov EÚ; vykonáva sa vrátením NFP alebo jeho časti, ak sa nevykoná vzájomné započítanie pohľadávok z NFP alebo jeho časti podľa § 42 zákona o príspevku z EŠIF, resp. § 42 zákona o príspevkoch z fondov EÚ;
- b) finančné opravy v rámci PO 2014 - 2020 sa vzťahujú na tú časť pôvodného NFP, ktorá má byť uhradená v rámci prvej fázy projektu;
- c) v rámci PO 2021 - 2027 bude finančná oprava uložená v PO 2014-2020 uplatnená automaticky, pričom sa aplikuje rovnaká percentuálna sadzba vo vzťahu k porušeniu, ako v rámci prvej fázy projektu, pričom sa bude vzťahovať na časť NFP, ktorá má byť uhradená v rámci druhej fázy projektu. RO pre OP KŽP môže rozhodnúť o navýšení percentuálnej sadzby finančnej opravy, ak následnou kontrolou zistí ďalšie porušenia princípov a postupov vo VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO;
- d) v prípade, ak výdavky projektu nemôžu byť certifikované⁷ ako oprávnené výdavky na základe oznámenia o nezrovnalosti, NFP uznaný ako neoprávnený v súvislosti s individuálnou/systémovou nezrovnalosťou nemožno opätovne použiť na projekt, ktorý bol predmetom opravy.

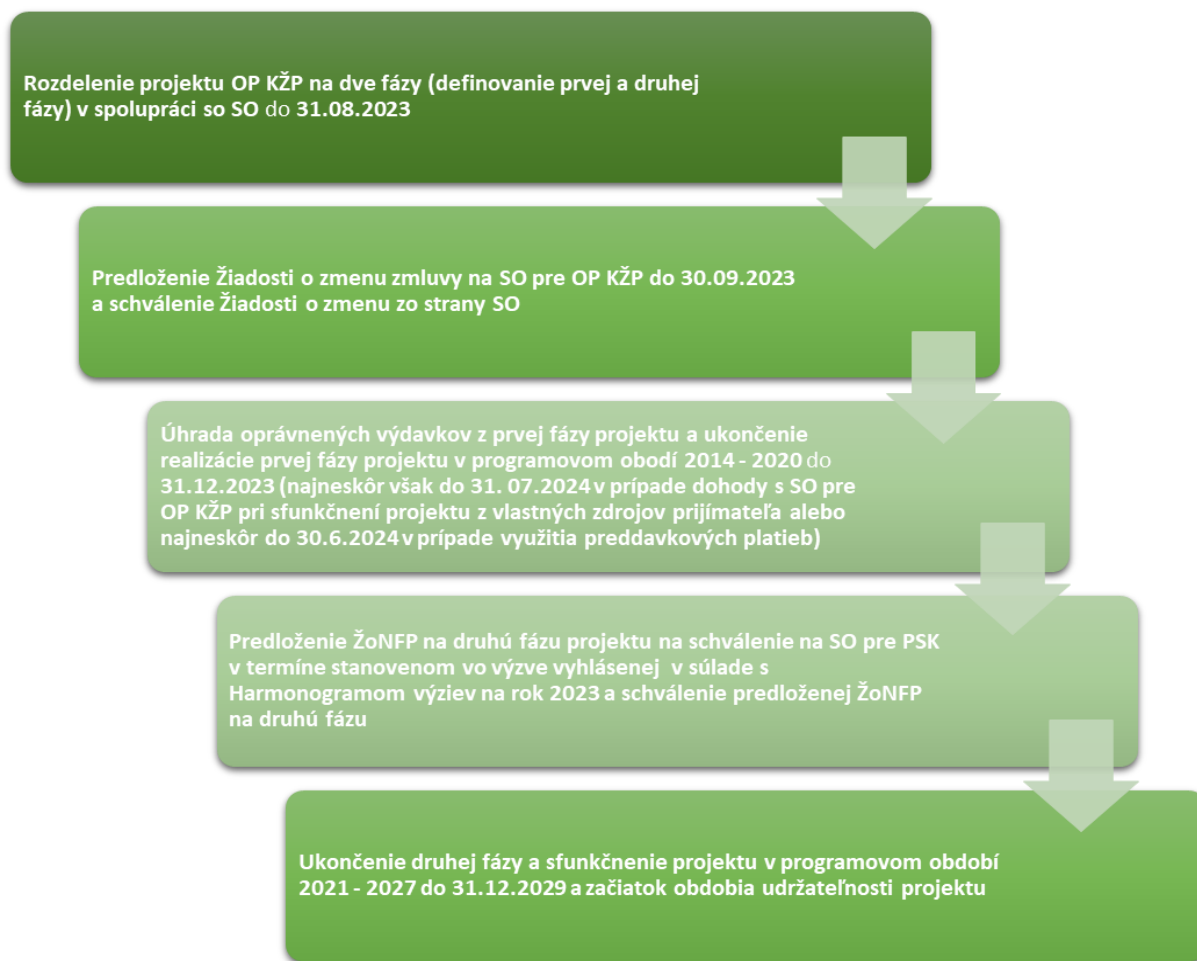
⁷ V rámci PO 2014 -2020.

3. Proces fázovania projektov

3.1 Proces fázovania projektov, ktoré neboli v ŽoNFP rozdelené na fázy

1. Proces fázovania projektov, u ktorých potreba fázovania projektu medzi dve PO vznikla až v priebehu realizácie projektu (tzn. projekt nebol v ŽoNFP predloženej na RO pre OP KŽP rozdelený na dve fázy a zároveň Zmluva o poskytnutí NFP už bola uzavretá), je znázornený v schéme 1.

Schéma 2 Proces fázovania projektov, ktoré neboli v ŽoNFP rozdelené na fázy

Rozdelenie projektu na dve fázy

2. Ak prijímateľ na základe analýzy stavu realizácie projektu zhodnotí, že projekt nie je možné ukončiť v PO 2014 - 2020 a zároveň projekt spĺňa podmienky pre fázovanie projektov uvedené v kapitole 2 tohto usmernenia, rozdelí projekt na dve fázy: na prvú fázu, ktorá bude fyzicky aj finančne ukončená v PO 2014 - 2020 v rámci OP KŽP a na druhú fázu projektu, ktorá bude realizovaná, ukončená a uvedená do prevádzky v PO 2021 - 2027 v rámci PSK. Odporúčame, aby uvedenú skutočnosť prijímateľ konzultoval s SO pre OP KŽP do 31.08.2023, a teda zhodnotil v spolupráci s projektovým manažérom SO pre OP KŽP možnosti rozdelenia projektu na dve fázy.
3. Pri rozdelení projektu na fázy je potrebné dodržať tieto zásady:
 - obe fázy musia byť jasne identifikovateľné, čo sa týka materiálnych/vecných a finančných cieľov, rozdelenie na fázy nemôže predstavovať iba percentuálny podiel prác, ale musí ísť o fyzicky ukončenú časť projektu napr. podľa výkazu výmer zo zmluvy o diele, t. j. musí byť zrejme, ktoré položky/objekty patria

do prvej fázy a ktoré do druhej fázy projektu,

- každú fázu projektu musí byť možné kontrolovať/overiť/podrobiť auditu vzhľadom k ukončeným fyzickým (napr. stavebným) objektom, alokovanej sume finančných prostriedkov a dosiahnutým výsledkom,
- každá fáza projektu musí mať definovaný svoj účel, popis aktivít, míľniky, materiálne, vecné a finančné ciele⁸, výstupy⁹ a merateľné ukazovatele, ako aj rozpočet projektu,
- v prípade, ak projekt v rámci prvej fázy nedokáže naplniť žiaden z merateľných ukazovateľov stanovených v ŽoNFP, je možné pre projekt zadefinovať nový merateľný ukazovateľ bez príznaku „Percento fyzického pokroku novej a/alebo technicky zhodnotenej infraštruktúry“, ktorý vyjadruje podiel fyzického pokroku projektu realizovaného vo fázach v danom programovom období na celkovom objeme projektových prác. Hodnota ukazovateľa sa stanovuje ako podiel objektivej skladby projektu vo finančnom vyjadrení realizovanej v danom programovom období (výška skutočne zrealizovaných prác vo finančnom vyjadrení) k celkovej hodnote výdavkov projektu,
- v prípade, ak bude projekt schopný po ukončení prvej fázy projektu naplniť merateľný ukazovateľ v určitej hodnote (avšak nie v cieľovej hodnote stanovenej v ŽoNFP), tak prijímateľ stanoví pre prvú fázu projektu stav naplnenia predmetného merateľného ukazovateľa pre prvú fázu a tiež pre druhú fázu projektu (napr. merateľný ukazovateľ „Dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojok)“,
- merateľné ukazovatele s príznakom, ktoré majú byť naplnené po ukončení realizácie aktivít projektu bude prijímateľ povinný naplňovať až po ukončení druhej fázy projektu,
- časový harmonogram prác uvedený v Zmluve s dodávateľom, resp. v uzatvorenom dodatku k Zmluve je v súlade časovým harmonogramom projektu rozdeleným na fázy,
- celkové oprávnené výdavky stanovené pre celý projekt (t. j. spolu pre prvú a druhú fázu) nemôžu byť v rámci druhej fázy projektu navýšené¹⁰,
- finančný rozsah druhej fázy projektu nie je možné navýšiť o sumu nezrovnalostí a finančných opráv uplatnených v prvej fáze projektu.

Predloženie ŽoZZ

4. Po rozdelení projektu na fázy (odkonzultované s SO pre OP KŽP) prijímateľ v termíne do 30.09.2023 predkladá na SO pre OP KŽP **Žiadosť o povolenie vykonania zmeny v Zmluve o poskytnutí NFP - rozdelenie projektu na fázy** (príloha č. 1 tohto usmernenia), keďže uvedená zmena sa považuje za významnejšiu zmenu projektu. Pri predložení ŽoZZ prijímateľ postupuje v súlade s pravidlami uvedenými v Zmluve o poskytnutí NFP, ako aj v Príručke pre prijímateľa. ŽoZZ - rozdelenie projektu na fázy obsahuje minimálne tieto náležitosti:
 - a) analýzu stavu realizácie projektu, a to najmä aktuálny stav realizácie aktivít projektu, dosiahnuté výsledky projektu, stav naplnenia merateľných ukazovateľov projektu a stav čerpania NFP;
 - b) zdôvodnenie navrhovaného rozdelenia projektu na fázy (napr. z dôvodu nepredvídateľnej udalosti, vzhľadom na predĺženie procesu VO, na nedostatočnú súčinnosť zo strany zhotoviteľa/dodávateľa a pod.), ktoré vychádza z analýzy stavu realizácie projektu;
 - c) vyhodnotenie splnenia podmienok pre fázovanie projektov zo strany prijímateľa;
 - d) návrh na rozdelenie projektu na fázy a opis projektu po rozdelení na fázy;
 - e) informáciu o prípadnej zmene príloh predložených v rámci ŽoNFP, na základe ktorých bol vyhodnotený pôvodný projekt (napr. zmena platnosti stavebného povolenia, zmena zmluvy s dodávateľom a pod.);
 - f) vplyv navrhovanej zmeny na ciele, harmonogram, merateľné ukazovatele a rozpočet projektu;

⁸ Materiálne/vecné ciele predstavujú fyzický rozsah fázy (napr. (napr. vybudovanie kanalizácie v počte km, vybudovanie určitej stavebnej časti ČOV a pod.).

⁹ Fyzický rozsah zrealizovaných prác

¹⁰ Navýšenie je možné len v prípade, že sa vyskytnú nepredvídateľné okolnosti, vis maior faktor, ktoré spôsobia potrebu navýšenia výdavkov a súčasne budú oprávnené na financovanie z Programu Slovensko. Uvedené bude žiadateľ povinný riadne zdôvodniť.

5. Prijímateľ zhodnotí, či došlo k významnej zmene vstupných dát a/alebo podmienok (okrem časového hľadiska), ktoré majú vplyv na výpočet FA predloženej ako prílohy pôvodne schválenej ŽoNFP a tiež či rozdelením projektu na fázy dochádza k podstatnej zmene podmienok projektu generujúceho príjem predloženého v rámci OP KŽP¹¹. Ak došlo k podstatnej zmene podmienok projektu generujúceho príjem predloženého v rámci OP KŽP v súvislosti s významnou zmenou vstupných dát, prijímateľ k ŽoZZ - rozdelenie projektu na fázy priloží modifikovanú FA, v ktorej budú všetky významné zmeny zohľadnené. V prípade, ak výpočtom dôjde k poklesu miery finančnej medzery o viac ako 10 percentuálnych bodov, bude prijímateľ povinný vysporiadať voči poskytovateľovi časť NFP.
6. V prípade, ak nie je časový harmonogram prác v pôvodnej Zmluve s dodávateľom v súlade s navrhovaným harmonogramom projektu po rozdelení projektu na fázy (predĺženie realizácie projektu), podmienkou pre predloženie ŽoZZ - rozdelenie projektu na fázy je aj posúdenie súladu návrhu takéhoto dodatku so zákonom o verejnom obstarávaní.

Posúdenie ŽoZZ zo strany SO pre OP KŽP

7. SO pre OP KŽP posudzuje oprávnenosť ŽoZZ - rozdelenie projektu na fázy s ohľadom na splnenie podmienok pre fázovanie projektov uvedené v kapitole 2 tohto usmernenia, splnenie podmienok poskytnutia príspevku stanovených vo výzve¹², na aktuálny stav realizácie projektu a na predpoklady pre úspešné ukončenie projektu. SO pre OP KŽP ďalej posudzuje vplyv navrhovanej zmeny na dosiahnutie cieľov projektu, merateľné ukazovatele, aktivity, harmonogram realizácie aktivít a rozpočet projektu. Súčasťou schvaľovania takejto zmeny je aj posúdenie súladu prípadného dodatku k zmluve s dodávateľom s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní (ak relevantné).
8. SO pre OP KŽP môže v prípade potreby vyzvať prijímateľa na doplnenie ŽoZZ, resp. nápravu, vysvetlenie dokumentov, ktoré tvoria prílohy k ŽoZZ. V takomto prípade môže vzájomná komunikácia prebiehať elektronicky prostredníctvom evidencie Komunikácia v ITMS2014+. SO určí lehotu na odstránenie identifikovaných nedostatkov v rozsahu **minimálne 5 pracovných dní**.
9. Po predložení požadovaných údajov alebo dokumentov zo strany prijímateľa v stanovenej lehote SO pre OP KŽP vykoná opätovné posúdenie ŽoZZ. V prípade neodstránenia nedostatkov alebo nedoplnenia požadovaných údajov/dokumentov v stanovenej lehote zo strany prijímateľa, SO pre OP KŽP ŽoZZ zamietne. Ak SO pre OP KŽP zamietol ŽoZZ z dôvodu nesplnenia vecných aspektov, prijímateľ nie je oprávnený opätovne požiadať o vykonanie rovnakej zmeny. Zamietnutie ŽoZZ z dôvodu nesplnenia kritérií formálnej správnosti nemá vplyv na právo prijímateľa opätovne predložiť upravenú ŽoZZ.
10. O výsledku zmenového konania SO pre OP KŽP informuje prijímateľa v písomnej podobe prostredníctvom evidencie Komunikácia v ITMS2014+. V prípade súhlasného stanoviska s navrhovanou zmenou rozdelenia projektu na fázy SO pre OP KŽP zasiela prijímateľovi dodatok k Zmluve o poskytnutí NFP, v rámci ktorého budú upravené viaceré ustanovenia Zmluvy o poskytnutí NFP v súvislosti s fázovaním projektov (napr. ustanovenia týkajúce sa platnosti a účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP). V prípade nesúhlasného stanoviska¹³ s navrhovanou zmenou na rozdelenie projektu na fázy prijímateľ nie je oprávnený k realizácii predmetnej zmeny pristúpiť.
11. Postup pri ukončovaní prvej fázy projektu je uvedený v podkapitole 3.3 tohto usmernenia.
12. Postup pri príprave a predkladaní ŽoNFP na druhú fázu projektu, ktorá bude realizovaná v PO 2021 - 2027 v rámci PSK, je uvedený v podkapitole 3.4 tohto usmernenia.

¹¹ Podstatná zmena podmienok projektu generujúceho príjem je definovaná v Metodike pre vypracovanie finančnej analýzy projektu, verzia 2.0, ktorá je zverejnená na https://www.op-kzp.sk/wp-content/uploads/2016/03/00_Metodika-pre-vypracovanie-financnej-analyzy-projektu-verzia-2.0.pdf

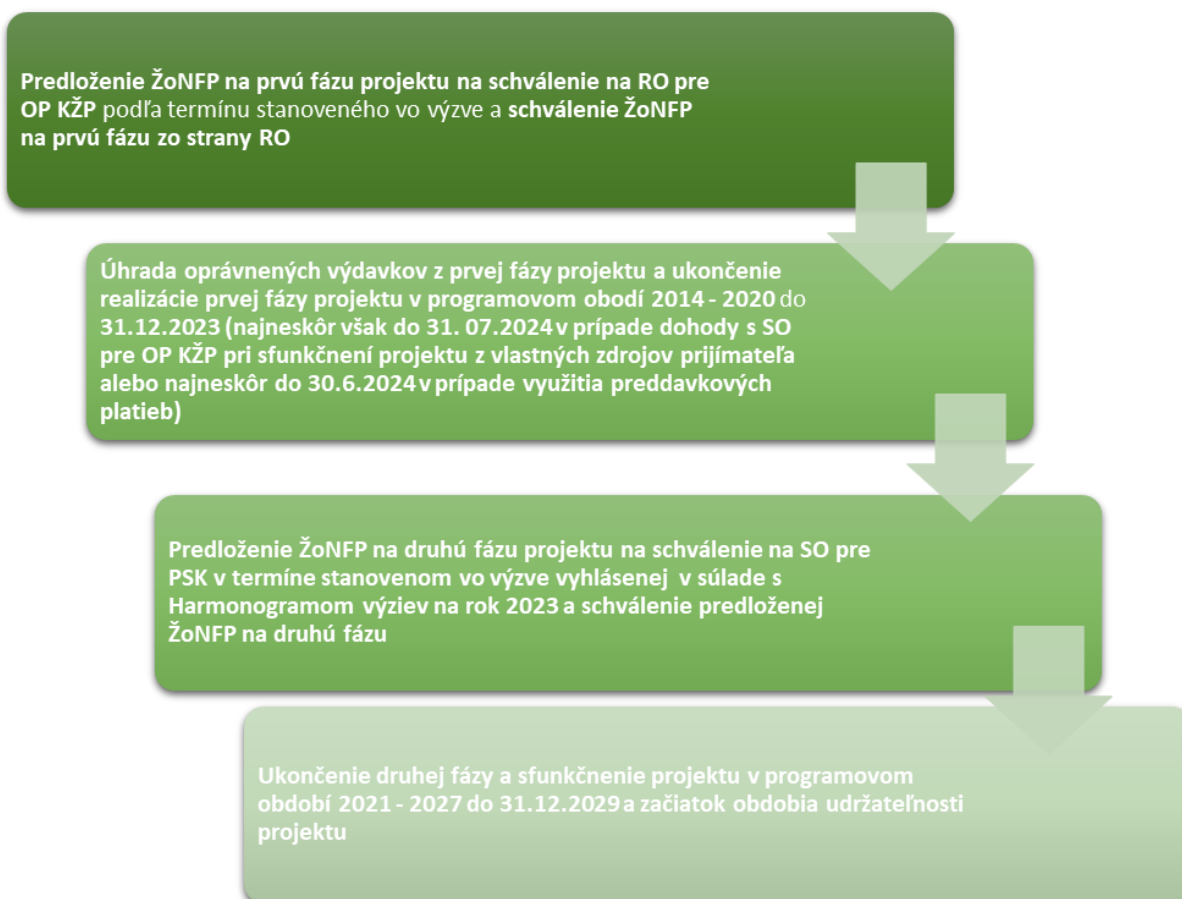
¹² Žiadna z podmienok poskytnutia príspevku stanovených vo výzve nebráni fázovaniu projektov.

¹³ Ak v prípade nesúhlasného stanoviska s navrhovanou zmenou na rozdelenie projektu na fázy nie je možné projekt ukončiť v PO 2014 - 2020, projekt môže byť preklasifikovaný ako nefunkčný alebo môže byť mimoriadne ukončený.

3.2 Proces fázovania projektov, ktoré sa delia na fázy v rámci predkladanej ŽoNFP

1. Ak žiadateľ predkladá v rámci OP KŽP v PO 2014 - 2020 projekt, ktorého realizácia bude rozdelená do dvoch fáz medzi PO 2014 - 2020 a PO 2021 - 2027, postupuje predovšetkým v súlade s príslušnou výzvou a podľa ustanovení uvedených v tejto podkapitole.
2. Proces fázovania projektov, ktoré sa delia na fázy už v rámci predkladanej ŽoNFP, je znázornený v schéme 2.

Schéma 3 Proces fázovania projektov, ktoré sa delia na fázy v rámci predkladanej ŽoNFP

Rozdelenie projektu na fázy

3. Žiadateľ, v prípade dostupnosti údajov potrebných pre určenie jednotlivých fáz projektu, rozdelí projekt na dve jasne identifikovateľné fázy už v rámci predkladanej ŽoNFP na prvú fázu projektu, ktorú predkladá na schválenie na RO pre OP KŽP v rámci PO 2014 - 2020.
4. Pri rozdelení projektu na fázy je potrebné dodržať tieto zásady:
 - obe fázy musia byť jasne identifikovateľné, čo sa týka materiálnych/vecných a finančných cieľov,
 - rozdelenie na fázy nemôže predstavovať iba percentuálny podiel prác, ale musí ísť o fyzicky ukončenú časť projektu napr. podľa výkazu výmer zo zmluvy o diele/návrhu zmluvy o diele, t. j. musí byť zrejmé, ktoré položky/objekty patria do prvej fázy a ktoré do druhej fázy projektu¹⁴;
 - každú fázu projektu musí byť možné kontrolovať/overiť/podrobiť auditu vzhľadom k ukončeným fyzickým (napr. stavebným) objektom, alokovanej sume finančných prostriedkov a dosiahnutým výsledkom,

¹⁴ Napr. pri výstavbe kanalizačnej siete a realizácii ČOV, v prvej fáze je ukončená realizácia kanalizačnej siete a v druhej fáze dôjde k vybudovaniu ČOV.

- každá fáza projektu musí mať definovaný svoj účel, popis aktivít, míľniky, materiálne, vecné a finančné ciele⁸, výstupy⁹ a merateľné ukazovatele ako aj rozpočet projektu,
 - v Prílohe č. 3 výziev - Zoznam merateľných ukazovateľov sú definované všetky povinné merateľné ukazovatele výzvy. V prípade, ak fázovaný projekt dokáže v rámci prvej fázy projektu naplniť len merateľný ukazovateľ bez príznaku vytvorený pre fázované projekty, v takom prípade si vyberá len predmetný merateľný ukazovateľ, ktorý zadefinuje s cieľovou hodnotou v časti 10 Formulára ŽoNFP. Žiadateľ bude zároveň vo Formulári ŽoNFP v časti 7 povinný zadefinovať aj cieľové hodnoty všetkých povinných merateľných ukazovateľov (bez príznaku, s príznakom), ktoré budú dosiahnuté po ukončení druhej fázy projektu.
 - v prípade, ak bude projekt schopný po ukončení prvej fázy projektu naplniť niektorý z povinných merateľných ukazovateľov v určitej hodnote (avšak nie v cieľovej hodnote pre celý projekt), tak žiadateľ v ŽoNFP v časti 10 stanoví pre prvú fázu projektu stav naplnenia predmetného merateľného ukazovateľa (napr. merateľný ukazovateľ „Dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojk)“. Zároveň je žiadateľ vo Formulári ŽoNFP v časti 7 povinný zadefinovať aj cieľové hodnoty všetkých povinných merateľných ukazovateľov (bez príznaku, s príznakom), ktoré budú dosiahnuté po ukončení druhej fázy projektu.
 - merateľné ukazovatele s príznakom, ktoré majú byť naplnené po ukončení realizácie aktivít projektu bude prijímateľ povinný naplňovať až po ukončení druhej fázy projektu.
 - časový harmonogram prác uvedený v Zmluve s dodávateľom, resp. v uzatvorenom dodatku k Zmluve je v súlade časovým harmonogramom projektu rozdeleným na fázy,
 - celkové oprávnené výdavky stanovené za celý projekt (t. j. spolu pre prvú a druhú fázu) nemôžu byť v rámci druhej fázy projektu navýšené¹⁰,
 - finančný rozsah druhej fázy projektu nie je možné navýšiť o sumu nezrovnalostí a finančných opráv uplatnených v prvej fáze projektu.
5. Pri príprave ŽoNFP na prvú fázu projektu žiadateľ postupuje podľa postupov a pravidiel uvedených vo vzore formulára ŽoNFP a v Príručke pre žiadateľa, ktoré tvoria prílohy výzvy.
 6. Prílohy k ŽoNFP, ktoré sú podkladom k príprave projektu (napr. FA, Posudzovanie vplyvov na životné prostredie, stavebné povolenia a ďalšie relevantné doklady) sa musia vzťahovať na celý projekt (tzn. na prvú aj druhú fázu projektu).
 7. V prípade projektov generujúcich príjem sa finančná medzera vypočíta pre projekt ako celok.
 8. Žiadateľ pri príprave formulára ŽoNFP tento vyplní v zmysle inštrukcií uvedených vo výzve, resp. v prílohách výzvy (napr. –vzor Formulára ŽoNFP).
 9. Poskytovateľ pripraví osobitný vzor Zmluvy o poskytnutí NFP pre fázované projekty, v rámci ktorého budú upravené jednotlivé ustanovenia Zmluvy súvisiace s fázovaním projektov.
 10. Postup pri ukončovaní prvej fázy projektu je uvedený v podkapitole 3.3 tohto usmernenia.
 11. Rámcový postup pri príprave a predkladaní ŽoNFP na druhú fázu projektu, ktorá bude realizovaná v PO 2021 - 2027 v rámci PSK, je uvedený v podkapitole 3.4 tohto usmernenia (bližšia špecifikácia postupu bude vymedzená v riadiacej dokumentácii PSK).

3.3 Ukončovanie prvej fázy projektu v PO 2014 - 2020

1. Prijímateľ je pri ukončovaní prvej fázy projektu (procesov podľa podkapitoly 3.1 a 3.2 tohto usmernenia) povinný dodržiavať podmienky PO 2014 - 2020 stanovené najmä v Zmluve o poskytnutí NFP a ďalšej riadiacej dokumentácii OP KŽP.
2. Oprávnené výdavky prvej fázy projektu musia skutočne vzniknúť a byť uhradené zo strany prijímateľa v oprávnenom období, t. j. do 31.12.2023. Akékoľvek výdavky realizované po uvedenom termíne budú považované za neoprávnené.
3. Realizácia prvej fázy projektu môže byť vo výnimočných prípadoch (v prípade nepredvídateľných skutočností, ako napr. zásah vyššej moci) ukončená aj po konečnom termíne oprávnenosti výdavkov pre PO 2014 – 2020 (t. j. po 31.12.2023), avšak výdavky prijímateľa realizované po tomto termíne nemôžu byť považované za oprávnené ani z prostriedkov OP KŽP, ani z prostriedkov PSK. V tomto prípade realizácia prvej fázy projektu podľa naplánovaných aktivít a činností musí byť ukončená v čo najskoršom termíne, najneskôr však do 31.07.2024. Prijímateľ je povinný o tejto skutočnosti informovať RO/SO pre OP KŽP, ktorý dohodne s prijímateľom ďalší postup realizácie aktivít prvej fázy projektu. Pri poskytnutí preddavkových platieb musí byť realizácia prvej fázy projektu ukončená najneskôr do 30.6.2024, avšak platí, že výdavky musia byť uhradené zo strany prijímateľa dodávateľovi najneskôr do 31.12.2023.
4. Neukončenie projektu v jeho druhej fáze alebo zistenie nezrovnalostí pri realizácii druhej fázy projektu má vplyv aj na oprávnenosť výdavkov prvej fázy projektu a RO/SO pre OP KŽP v takomto prípade uplatní finančné opravy na už vyplatený NFP alebo jeho časť.

3.4 Príprava a realizácia druhej fázy projektu

1. Žiadateľ predkladá ŽoNFP pre druhú fázu projektu na základe výzvy určenej pre fázované projekty, vyhlásenej Ministerstvom životného prostredia SR ako SO pre PSK.
2. Ak žiadateľ predložil prílohy k prvej fáze projektu, ktoré sa vzťahujú na celý projekt (Posudzovanie vplyvov na životné prostredie, stavebné povolenia a ďalšie doklady) a zároveň nedošlo k významnej zmene podmienok/vstupných dát, na základe ktorých boli tieto dokumenty vypracované (okrem časového hľadiska), resp. ak zostávajú v platnosti (povolenia), žiadateľ v ŽoNFP uvedie informáciu/čestné vyhlásenie, že tieto prílohy boli predložené v ŽoNFP na prvú fázu projektu v rámci OP KŽP a sú stále platné a bez zmeny.
3. V prípade, ak sa prílohy ŽoNFP uvedené v bode 2 nevzťahujú na celý projekt (t. j. aj na jeho druhú fázu) a/alebo došlo k významnej zmene podmienok alebo vstupných dát príloh ŽoNFP (resp. doklady nie sú platné), žiadateľ k ŽoNFP pre druhú fázu projektu predkladá modifikovanú verziu týchto dokumentov, resp. dokumenty nové.
4. Žiadateľ v ŽoNFP pre druhú fázu projektu uvádza informácie o výbere dodávateľov (o VO) uskutočnenom v rámci prvej fázy projektu a o stave zazmluvnenia aktivít projektu, ktoré sú realizované dodávateľsky. Zároveň špecifikuje, či bola v prvej fáze projektu dokumentácia z VO predmetom kontroly/finančnej kontroly zo strany RO/SO pre OP KŽP a uvedie výsledky tejto kontroly.
5. Druhá fáza projektu musí byť ukončená a pripravená na daný účel alebo funkciu v rámci PO 2021 - 2027, t. j. do 31.12.2029.
6. Neukončenie prvej fázy projektu alebo prípadné zistenie nezrovnalostí v rámci prvej fázy projektu môže mať vplyv na oprávnenosť výdavkov druhej fázy projektu. RO, resp. SO v týchto prípadoch uplatní finančnú opravu na NFP alebo jeho časť.

4. Monitorovanie fázovaných projektov

1. Monitorovanie fázovaných projektov sa vykonáva v rámci dvoch základných etáp projektového cyklu, a to je obdobie realizácie projektu a obdobie udržateľnosti projektu.
2. Monitorovanie na úrovni fázovaného projektu pozostáva z nasledujúcich častí:
 - a) monitorovanie počas realizácie prvej fázy projektu a monitorovanie počas realizácie druhej fázy projektu, v rámci ktorého prijímateľ predkladá výročné monitorovacie správy, ktorými deklaruje pokrok v realizácii aktivít projektu a o udržaní projektu;
 - b) monitorovanie pri ukončení realizácie prvej fázy projektu a pri ukončení druhej fázy projektu, v rámci ktorého prijímateľ predkladá záverečné monitorovacie správy a deklaruje naplnenie cieľových hodnôt relevantných merateľných ukazovateľov. Pri záverečnej monitorovacej správe predloženej v rámci ukončenia prvej fázy projektu prijímateľ deklaruje dosiahnutie cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov relevantných pre prvú fázu. Pri záverečnej monitorovacej správe predloženej v rámci ukončenia druhej fázy projektu prijímateľ deklaruje ukončenie realizácie projektu v súlade s podmienkami uvedenými v Zmluve o poskytnutí NFP a zároveň dosiahnutie cieľových hodnôt všetkých povinných merateľných ukazovateľov stanovených výzvou.
 - c) monitorovanie počas obdobia udržateľnosti projektu¹⁵, v rámci ktorého prijímateľ predkladá následné monitorovacie správy po ukončení druhej fázy projektu a deklaruje naplnenie cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov, ktoré je prijímateľ povinný plniť v období udržateľnosti projektu.

Prijímateľ je zároveň v období udržateľnosti povinný monitorovať čisté príjmy súvisiace s realizáciou projektu a to v súlade s dokumentom Metodika pre vypracovanie finančnej analýzy projektu v platnom znení, ktorá je zverejnená na <https://www.op-kzp.sk/obsah-dokumenty/metodika-pre-vypracovanie-financnej-analyzy-projektu/>.

¹⁵ Po ukončení prvej fázy projektu žiadateľ neprebieha monitorovanie udržateľnosti projektu a prijímateľ nepredkladá následné monitorovacie správy.

5. Prílohy

Číslo prílohy	Názov prílohy
1.	Žiadosť o povolenie vykonania zmeny v Zmluve o poskytnutí NFP - rozdelenie projektu na fázy
2.	Priradenie oprávnených špecifických cieľov a aktivít PSK k výzvam určeným na fázovanie z OP KŽP